

■ Restaurace

Horší než covid, hlásí některé hospody. Bojí se, zda přežijí zimu kvůli drahým energiím a potravinám

Klára Vašíčková
klara.vasickova@hn.cz

Vedle pozvánek na jídelní menu se na facebookových stránkách hospod začíná objevovat i příspěvky týkající se energetické krize. Jeden takový koncem září přidala hodonínská Westy. „Vzhledem k současné realitě, která nás radikálně a neomylně likviduje, oznamuje naše rodinná restaurace ukončení provozu. Činnost neukončíme z důvodu nezájmu hostů, ale po dlouhém rozhodování a na základě zdravého selského rozumu,“ napsali manželé Ludwig a Jana Westermairovi. Hlavním problémem jsou pro ně ceny plynu a potravin.

Restauraci v rakouském stylu, kterou ocenil i známý kuchař Zdeněk Pohlreich, provozují sedm let. Svě podnikání proto zcela vzdát nechtějí. Zatím budou mít zavřeno po dobu topné sezony, potom se uvidí.

Energetická krize, která pohání celkové zdražování, postihla gastronomické odvětví v době, kdy se ještě zotavuje z období koronaviru. V důsledku pandemie zavřelo odhadem 10 až 15 procent pohostinských podniků. Obor nyní čekají další těžké měsíce a lze očekávat, že stejně jako pandemii je všechny neustojí.

Brněnská síť Con Gusto, kam spadá třeba Pivnice U Čápa, v některých případech zaznamenala až sedminásobný nárůst cen energií. „A nejde jen o ně, zdražuje vše. Cena potravin se za poslední rok zvedla průměrně až o 25 procent. Některé položky i o sto. Jedná se tak o mix, který může být pro gastronomii likvidační. Oproti této krizi je koronavirus procházka růžovým sadem,“ řekl marketingový ředitel sítě Zdeněk Fiala.

Sít Ambiente, která provozuje například hospody Lokál, má proti době před pandemií náklady vyšší asi o čtvrtinu. S energiemi má problém třeba její výrobní závod Amaso, který z měsíce na měsíc jen za elektřinu zaplatil navíc 200 tisíc korun. To následně zdražuje maso také restauracím, jež jsou součástí sítě. Podle šéfa skupiny Tomáše Karpíška je otázkou, jak ceny energií zasáhnou podniky v zimě.

Kromě zvýšených nákladů na provoz je vážným problémem nedostatek zaměstnanců. „Chybí kuchaři, lidé na nádobí, cukráři i vrcholný management. V důsledku této kombinace lze očekávat, že se trh pročistí a provozů ubude. Kdyby se v Česku zavřela třetina z 30 tisíc restaurací a hospod, které tu jsou, tak by to pomohlo. I když vím, že za každou je nějaký lidský příběh,“ poznamenal manažer Asociace kuchařů a cukrářů Tomáš Popp. Ten očekává větší rozvoj bister, kde není třeba obsluha.

Lubor Kastner z Asociace malých a středních podniků a živnostníků se domnívá, že období od podzimu do jara příštího roku bude těžší než v předchozích covidových letech, kdy podnikatelé měli nárok na státní podporu. Kvůli zvýšeným nákladům se začala z gastronomie vytráčet ziskovost, a mnozí provozovatelé se tak propadají do ztrát už nyní. To znamená v době, kdy je tvorba zisku klíčová k překonání náročných zimních měsíců.

Zároveň se přitom Kastner obává, že majitelé budov od příštího roku restaurátérům významně zvednou nájemné.

Nejistotu napříč podniky v celé republice potvrzuje také průzkum Plzeňského Prazdroje mezi restauracemi, kam dodává pivo. Třetina z nich si není jistá svou existencí, a to zejména kvůli energetické krizi.

Vyšší náklady podniky částečně promítají do cen jídla a pití. Zároveň ale nemožou zdrazit příliš, aby nepřišly o hosty. Už nyní si všímají změn v jejich chování. Podle Fialy lze vidět nižší zájem o zážitkové restaurace a také o rozvoz jídla, kdy je patrné, že si lidé raději uvaří doma.

Ředitel společnosti Dotykačka Petr Menclík zaznamenal, že zvláště během obědů se lidé z klasických restaurací čím dál častěji přesouvají

do fastfoodů a bister. „Tam ve výraznější míře utrácí pouze za jídlo, už ne tolik za pití. Zákazníci zároveň povolně ustupují od prémiových značek. Například u piva dávají přednost levnějším a lokálním značkám. U tvrdého alkoholu zase mění zahraniční značky za levnější tuzemské varianty. Klesá také četnost víkendových rodinných obědů v restauracích,“ řekl šéf firmy, která gastroprovozům dodává pokladní systémy.

Zatímco u jídel se ceny podle Kastnera ještě daří přizpůsobovat, zásadní brzdou českého gastru je neochota platit více za nejoblíbenější alkoholický nápoj. Čepované pivo tvoří podstatnou část tržeb, zároveň má

ale jednu z nejnižších hrubých marží. Bylo by proto potřeba u piva skokově zvednout cenovou hladinu, míní zastupce podnikatelské asociace.

Gastronomické provozy podle dat Dotykačky za letošní třetí kvartál meziročně zdražily v průměru o 11 procent. Zatímco ale ještě v létě vyšší ceny spolu s vyšší návštěvností znamenaly rekordní tržby, v září už byly stejné jako v roce 2019. „Ovšem je třeba si uvědomit, že ceny od té doby vzrostly o 20 až 25 procent. Aby tedy situace byla srovnatelná, musely by současné tržby být o 20 až 25 procent vyšší. Náskok z léta podniky ztratily, a to jsme teprve na samém začátku zimní sezony,“ uvedl Menclík.

Potíže Hospody se obávají o svou budoucnost. Vyšší náklady umocňuje neochota lidí utrácet.

Foto: HN – Lukáš Bíba

■ Oděvní průmysl

Výrobce veselých ponožek Dedoles je v Česku v insolventci

Anastasija Kriušenko
anastasija.kriusenko@hn.cz

Tuzemská pobočka slovenské společnosti vyrábějící veselé ponožky Dedoles je v insolventci. Kvůli finančním problémům a reorganizaci firmy na Slovensku zavře všechny kamenné prodejny a kiosky v Česku. Tuzemská část věřitelům dluží přes 33,2 milionu korun, z čehož 28,8 milionu slovenské matce, přes 700 tisíc korun zaměstnancům a více než milion korun pak finanční a sociální správě nebo zdravotním pojišťovnám.

Český Dedoles byl podle zakladatele firmy Jaroslava Chrapka určen především k prodeji zboží v kamenných obchodech. Toho však využívá

lo jen zhruba deset procent českých zákazníků, zbytek si výrobky firmy kupoval přes e-shop, který patří slovenské matce. České zákazníky by tak zavření prodejen mělo ovlivnit minimálně. E-shop Dedoles.cz bude fungovat i nadále.

„Jelikož český Dedoles dluží primárně slovenské matce, ovlivňovalo to i další závazky, a abychom se chovali jako řádný hospodář, udělali jsme strategické rozhodnutí, že kamenné prodejny v Česku zavřeme,“ přiblížil Chrapko, který v současné chvíli řeší finanční problémy také ve slovenském Dedolesu.

Podle Registru úpadců dluží slovenský Dedoles 43,7 milionu eur (v přepočtu přes miliardu korun). Chrapko ale deníku E15 řekl, že reálná částka bude nižší. I tak se ale bude

pohybovat v řádu vyšších stovek milionů korun. „Je nám to líto, ale museli jsme to udělat. I vzhledem k reorganizaci na Slovensku již nesmíme posílat do české pobočky další zboží, za které nebude moct zaplatit,“ sdělil Chrapko HN.

Českou pobočku však ovlivnila nejen snaha matky ušetřit, ale podle insolvenčního návrhu i jedna z nej-

~
Ještě loni firma měla v Česku šest prodejen a devět kiosků a přes stovku lidí.

vyšších evropských inflací, válka na Ukrajině a dlouhotrvající pandemie. Ještě loni firma měla v Česku šest prodejen a devět kiosků a zaměstnávala přes stovku lidí. A Jaroslav Chrapko plánoval otevřít další prodejny. V rozhovoru pro HN tehdy říkal, že v roce 2022 očekává padesátiprocentní růst.

To se však nenaplnilo. Covidová i energetická krize razantně omezily poptávku po „nikoliv nezbytném zboží“, jako jsou ponožky, spodní prádlo, obuv nebo sezonní zboží. „Dlužník nebyl schopen splnit připravený hospodářský plán vycházející z prodeji uskutečněných v předchozím roce ani na 50 procent,“ uvedla firma v návrhu insolvence.

Kvůli propadu prodeji proto společnost začala v posledních měsících

šetřit. Ze zhruba stovky zaměstnanců jich asi polovinu propustila, včetně těch z nejvyššího managementu. Postupně se zbavovala obchodů a kiosků. Zavřela také svou centrálu, místo které zřídila takzvaný flexi desk. Poptávka však klesala dál, výsledkem je provozní ztráta zatím ve výši 13 milionů korun.

„Teď se zaměříme na online prodej a západní trhy, ve kterých vidíme obrovský potenciál. Tato insolvence je tedy krok, který nám umožní se soustředit na to, co má pro nás největší hodnotu,“ přiblížil další vývoj Jaroslav Chrapko.

Podle něj se ale situace ve slovenském Dedolesu vyvíjí dobře: „V nejbližší době nás čeká schůzka s věřiteli. Fungujeme, prodáváme a jsme ve stabilizovaném stavu.“